Introductieles

Stappenplan Praat het uit

Doel Blok 2

Leerlingen leren hoe ze zelf (zonder hulp van de leerkracht) conflicten constructief kunnen oplossen.

Leskern

De leerlingen leren een stappenplan voor conflict-oplossing en oefenen hiermee.

Woorden

afkoelen, uitpraten, tevreden

Materialen

- Illustratie Stappenplan Praat het uit
- Illustratie Uitpraten
- Illustratie Tevreden
- Illustratie Afkoelen
- De Vreedzame Schoolbal

Voorbereiding

- Zorg dat de drie petjes zichtbaar in de klas hangen. U kunt er dan makkelijk naar verwijzen.

Agenda

- Binnenkomer
- Wat gaan we doen en leren?
- Praat het uit
- Wat hebben we gedaan en geleerd?
- Afsluiter

Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld onderstaande.

Opstekerrondje

De leerlingen zitten in de kring. Laat de Vreedzame Schoolbal rondgaan, terwijl u zich omdraait. Roep af en toe *stop* en vraag aan de groep om een opsteker te geven aan degene die op dat moment de bal in zijn of haar handen heeft. Herhaal het een paar keer.

Wat gaan we doen en leren?

Leg uit dat het de bedoeling is dat de leerlingen zelf conflicten leren oplossen. *Het is natuurlijk ook nog steeds goed als jullie naar mij komen als er een conflict is, maar hoe meer conflicten jullie zelf oplossen, hoe beter het is. Ook als jullie naar mij komen probeer ik jullie eerst zelf je conflict te laten oplossen. Dat doen we door het* **uit te praten**. Laat de illustratie Uitpraten zien. Leg uit dat mensen die een ruzie uitpraten, praten over hoe die ruzie is ontstaan en hoe ze het weer goed kunnen maken. *Vandaag leren jullie een stappenplan waarmee je dat kunt doen.* Neem de agenda door en vraag of iedereen akkoord is.

Praat het uit

Laat het Stappenplan Praat het uit zien en neem de stappen door.

Stap 1. STOP! Ben je rustig? Nog niet? Eerst afkoelen. Tel tot tien.
Laat een leerling stap 1 voorlezen. *Wat betekent dat?* **Afkoelen** *betekent hier: rustig worden. Waarom moet je eerst afkoelen, rustig worden?* Als het niet uit de groep komt, leg dan uit dat je een conflict niet kunt oplossen als je te boos bent. *Dan luister je niet naar de ander en dan ga je weer verder met schelden misschien. Dan wordt de ruzie soms alleen maar erger.* Vraag of iemand weet hoe je dat het beste doet, afkoelen. *Als je even tot tien telt dan is de eerste boosheid misschien gezakt. Dat helpt al een boel.*

Doe deze eerste stap voor. Neem een leerling apart en bereid een kort rollenspelletje voor: U zit heel geconcentreerd te tekenen, en hij stoot per ongeluk tegen uw arm, waardoor uw tekening lelijk wordt. U reageert meteen luid schreeuwend. Waarna de ander ook gelijk begint terug te schreeuwen, dat het heus niet expres was, en dat u altijd zo zit te zeuren, enzovoort. Zeg dan: *Oké, we doen het nog een keer, maar nu anders.* Doe het dan nog een keer voor, en tel dan, als u weer tegen uw arm bent gestoten, hardop tot tien. Vraag dan aan de ander op rustige toon: *Waarom deed je dat? Nu is mijn tekening helemaal lelijk.* Leg uit dat uw eerste boosheid gezakt is door de pauze die u nam.

Stap 2. Zet je gele pet op. Praat: zeg wat jij wil. Luister: naar wat de ander wil.
Lees stap 2 voor. Vraag aan de groep: *Hoe ziet dat eruit? Wat doe je als je de gele pet opzet?* Leg de essentie uit. Beide partijen zeggen wat het probleem is of wat ze graag zouden willen, en de ander luistert echt en onderbreekt niet. Vertel onderstaand voorbeeld.
Drie leerlingen zijn aan het touwtjespringen. Alice wil ook meedoen en zodra het kan gaat ze ‘inspringen’. Meike, die eigenlijk aan de beurt was, wordt boos en roept dat Alice niet mag meedoen. Alice is boos. Vraag aan vier leerlingen om dit uit te spelen en daarbij stap 2 uit te voeren: praten en luisteren. Leg uit dat je dus rustig moet vertellen wat je graag wilt. En dat je dan aan de ander vraagt wat hij wil.

Stap 3. Probeer een win-win-oplossing te vinden.
Lees stap 3 voor. Verwijs naar de les over win-win-oplossingen. *Wat was een win-win-oplossing ook weer? Juist, een oplossing waar je allebei* **tevreden** *over bent.* Laat de illustratie Tevreden zien. Vraag naar een voorbeeld van een win-win-oplossing voor het conflict van net: meedoen met touwtjespringen.

Stap 4. Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.
Lees stap 4 voor. Die stap spreekt voor zich. Vraag of de leerlingen denken dat ze zelf met de hulp van dat stappenplan een conflict of ruzie op kunnen lossen. *Wat vinden jullie makkelijk stappen? Welke stappen zijn moeilijker en waarom?* Hang het stappenplan Praat het uit op in het lokaal.

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Jullie hebben vandaag geoefend met het stappenplan Praat het uit. Wat is het belangrijkste wat jij hebt geleerd? Vat samen: *jullie gaan zoveel mogelijk zelf je conflicten oplossen. Je mag natuurlijk ook nog naar mij toekomen, maar hoe meer conflicten jullie zelf oplossen, hoe beter het is. Als jullie naar mij toe komen, vraag ik jullie eerst zelf je conflict op te lossen. Het stappenplan hangt nu in de klas. Bij een conflict stuur ik jullie daar eerst heen om te proberen er samen uit te komen.*

Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

De ander laten staan
De leerlingen maken tweetallen, één leerling zit onderuitgezakt op een stoel of ligt voorover op tafel, de andere leerling probeert met eenvoudige opdrachten de zittende leerling tot staan te brengen. De leerling die zit, voert elke opdracht uit en vermijdt meer te doen dan wat de andere persoon vraagt. Wie slaagt erin de ander te laten staan? Geef de leerlingen enkele minuten de tijd en laat dan wisselen. *Wat werkte goed en wat minder?*

Woordmuur

afkoelen
rustig worden als je heel boos bent

uitpraten
praten over hoe het conflict is ontstaan, en hoe het weer kan worden opgelost

tevreden
je bent tevreden als het gaat zoals je wilt